

**LÄNSRÄTTEN
I VÄSTERBOTTENS LÄN**

Föredragande Kristin Persson

**DOM
2009-05-28**

Meddelad i
Umeå

Mål nr
579-09 E
Kansli 2

SÖKANDE

AR Resebyråer AB
Box 3077
903 03 Umeå

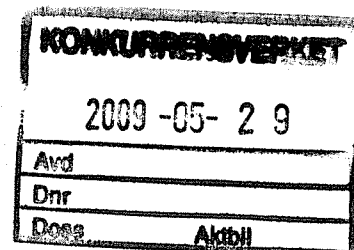
Ombud: Advokat Thomas Nyman
AdvokatTeamet
Box 226
901 05 Umeå

MOTPART

Umeå kommun
901 84 Umeå

SAKEN

Överprövning enligt lagen (2007:1091) om offentlig upphandling - LOU

DOMSLUT

Länsrätten avslår ansökan.

Länsrätten upphäver det interimistiska beslutet den 3 april 2009.

Dok.Id 44475

Postadress
Box 193
901 05 Umeå

Besöksadress
Nygatan 45
(Tingshuset)

Telefon
090-17 74 00
E-post: lansrattenivasterbotten@dom.se

Telefax
090-13 75 88

Expeditionstid
måndag – fredag
09:00-12:00
13:00-15:00

BAKGRUND OCH YRKANDEN

Umeå kommun (kommunen) har infordrat anbud på Affärsresetjänster och beslutade den 24 mars 2009 att anta det anbud som lämnats av Resia AB. – Upphandlingen har genomförts som öppet förfarande enligt 4 kap. LOU.

AR Resebyråer AB (Bolaget) yrkar i länsrätten att upphandlingen göras om.

Kommunen bestrider bifall till Bolagets ansökan.

Genom interimistiskt beslut den 3 april 2009 har länsrätten förordnat att upphandlingen inte får avslutas innan något annat har beslutats.

TILLÄMPLIGA BESTÄMMELSER

Upphandlande myndigheter ska behandla leverantörer på ett likvärdigt och ickediskriminerande sätt samt genomföra upphandlingar på ett öppet sätt. Vid upphandlingar ska vidare principerna om ömsesidigt erkännande och proportionalitet iakttas. (1 kap. 9 § LOU)

En upphandlande myndighet ska anta antingen

1. det anbud som är det ekonomiskt mest fördelaktiga för den upphandlande myndigheten, eller
2. det anbud som innehåller det lägsta priset.

Vid bedömningen av vilket anbud som är det ekonomiskt mest fördelaktiga anbudet, ska myndigheten ta hänsyn till olika kriterier som är kopplade till föremålet för kontraktet, såsom pris, leverans- eller genomförandetid, miljöegenskaper, driftkostnader, kostnadseffektivitet, kvalitet, estetiska, funktionella och tekniska egenskaper, service och tekniskt stöd. En upphandlande myndighet ska i annonsen om upphandlingen eller i förfrågningsun-

derlaget ange vilken grund för tilldelning av kontraktet som kommer att tillämpas. (12 kap. 1 § LOU)

Den upphandlande myndigheten ska ange hur sådana kriterier som anges i 1 § andra stycket kommer att viktas inbördes vid bedömningen av vilket anbud som är det ekonomiskt mest fördelaktiga. Kriterieviktningen får anges som intervall med en lämplig största tillåtna spridning. Om det enligt den upphandlande myndigheten inte är möjligt att ange viktningen av de olika kriterierna ska dessa anges i fallande prioritetsordning. Viktningen av kriterierna eller kriteriernas prioritetsordning ska anges i

1. annonsen om upphandlingen,
2. förfrågningsunderlaget, eller i
3. en inbjudan att lämna anbud eller delta i förhandlingar.

(12 kap. 2 § LOU)

Om den upphandlande myndigheten har brutit mot de grundläggande principerna i 1 kap. 9 § eller någon annan bestämmelse i LOU och detta har medfört att leverantören lidit eller kan komma att lida skada, ska rätten besluta att upphandlingen ska göras om eller att den får avslutas först sedan rättelse gjorts. (16 kap. 2 § första stycket LOU)

UTREDNINGEN

I förfrågningsunderlagets Avtalsvillkor/Avtal anges bl.a. följande.

1. Uppdraget och dess omfattning – Avtalet omfattar affärsresetjänster till Umeå kommun, Robertsfors kommun, Umeå kyrkliga samfällighet, Umeå Energi AB, Umeå Hamn AB, Umeå Parkerings AB, Västerbottens museum AB och UMEVA. Uppdraget omfattar kategorierna nämnda i prisbilagan. En del av flyg-, hotell- och gruppresebokningar m.m. kommer att skötas direkt mellan kommunen och flygbolagen/hotellen.

8.0 Bokning – Bokningar ska göras via telefon, e-mail, fax eller självbokningssystem. Vid telefonbokning ska skriftlig bekräftelse skickas till resebeställaren.

10. Elektronisk fakturering – Umeå kommun har beslutat att samtliga inkommande fakturor ska vara elektroniska. Umeå kommun kommer att följa fastställd föreskrift, VERVAFS 2007:1 som anger att fakturorna ska följa specifikationen SFTI Basic Invoice, d.v.s. Svefaktura. Det åligger er som leverantör att säkerställa att detta villkor är uppfyllt senast 6 månader efter att kommunen begärt detta. Införande av E-faktura ska göras i samråd med kommunen för att säkerställa rätt adressering, referenser samt hantering av eventuella påminnelser och krav.

I förfrågningsunderlagets Uppdragsspecifikation anges bl.a. följande.

1.2 Leverantörens ekonomi, teknisk förmåga och kapacitet – Leverantören ska ha en stabil ekonomisk ställning. Risken för att leverantören ska hamna i konkurs, tvångsförvaltning, ackord eller liknande ska vara låg. Umeå kommun kan komma att inhämta uppgift från affärs- och kreditupplysningsföretag från myndigheter gällande leverantörers ekonomiska och finansiella ställning. Kommunen kan även komma att, på eget initiativ, inhämta annan offentlig information för att bedöma leverantörers ekonomiska och finansiella ställning. Leverantören ska ha en etablerad affärsresebyråverksamhet med inarbetade rutiner, erfaren personal och med kapacitet att ta hand om Umeå kommuns upphandlade volymer.

1.3.1 Självbokning – Leverantören ska tillhandahålla ett webbaserat självbokningssystem. Systemet ska vara åtkomligt via Internet och ska inte kräva specifikt operativsystem för användaren. Systemet ska vara säkert (krypterat). Systemets användargränssnitt ska vara på svenska. Betalning av samtliga bokningar utförda i självbokningssystemet ska ske via faktura. Det ska även vara möjligt att mot faktura boka lågprisflyg i självbokningssystemet. I självbokningssystemet ska det vara möjligt att boka flyg, tåg, hotell och transfer inom Sverige. Alla Umeå kommuns anställda ska ha

tillgång till självbokningssystemet. Det ska även vara möjligt för resebeställare att via självbokningssystemet boka resor för annan persons räkning. – För utvärdering av självbokningssystemet ska utvärderingsgruppen få tillgång till systemet.

1.5 Referenser – Leverantören ska i anbudet lämna uppgift på två referenskunder som kan styrka uppfyllelsen av begärda krav. Uppgifterna ska innehålla uppdragets omfattning, namn på kontaktperson, adress, telefonnummer och e-mailadress. Kommunen kan komma att ta egna referenser.

1.6 Pris – Se prisbilagan. Det totalpris som erhålls i prisbilagan används i utvärderingen av anbudet.

I förfrågningsunderlagets Upphandlingsföreskrifter anges bl.a. följande.

3.2 Kvalificeringsfas – I kvalificeringsfasen bedöms både anbudsgivaren och anbudet utifrån angivna krav i ”Svarsbilaga Kvalificering”. Där har samtliga kvalificeringskrav som gäller denna upphandling samlats.

3.3. Utvärderingsfas – Det för kommunen ekonomiskt mest fördelaktiga anbudet kommer att antas. Utöver pris ingår rangordnade kriterier i bedömningen. En mer detaljerad beskrivning av dessa kriterier och delkriterier framgår av ”Svarsbilaga Utvärdering”.

5.0 Utvärdering – Denna upphandling består av 2 utvärderingskriterier som har totalt 2 egenskaper som ska bedömas och poängsättas.

5.1 Reduktionsvärde – Reduktionsvärdet är en i förväg bestämd summa pengar. Denna summa representerar hur mycket mer ett anbud med full poäng värderas, högsta mervärde, jämfört med ett anbud utan mervärde. Det totala reduktionsvärdet i denna upphandling är 1 000 000 kr.

5.2 Utvärderingspris – Utvärderingspris är ett jämförelsetal som erhålls genom att ta anbudspris minus anbudets specifika reduktionsvärde. Anbudet med lägst utvärderingspris (jämförelsetal) vinner upphandlingen.

5.3 Bedömningen – Varje anbud värderas utifrån angivna utvärderingskriterier och bedömningen resulterar i ett specifikt reduceringsvärde per an-

bud. Detta specifika värde ligger mellan 0 och upphandlingens totala reduktionsvärde.

I Utvärderingsprotokollet, vilket bifogats tilldelningsbeslutet, anges bl.a. följande under rubriken 6.0 Sammanställning och rangordning av anbud. I nedanstående tabell finns alla bedömda anbud, deras slutliga utvärderingspris och rangordning.

Nr	Leverantör	Anbudspris	Reduktion	Utvärderingspris	Rang
1	AR Resebyråer	1 537 150,00 kr	454 000,00 kr	1 083 150,00 kr	6
2	Resecity i Härnösand AB	1 056 719,00 kr	575 000,00 kr	481 719,00 kr	3
3	Big Travel Sweden AB	1 131 370,00 kr	525 000,00 kr	606 370,00 kr	4
5	Företagsresor i Umeå AB	1 291 860,00 kr	587 600,00 kr	704 260,00 kr	5
6	Via Travel Umeå AB	1 034 625,00 kr	600 000,00 kr	434 625,00 kr	2
7	Resia AB	1 012 545,00 kr	587 600,00 kr	424 945,00 kr	1

I Utvärderingsprotokollet, vilket bifogats tilldelningsbeslutet, anges bl.a. följande under rubriken 7.0 Anbudsutvärdering. 7.1 Uv 1.0 Självbokningssystem. Detta avsnitt har 1 egenskap som bedömts och poängsatts. Det totala reduktionsvärdet för detta avsnitt är 800 000 kr. Uv 1.1 Självbokningssystem – Bedömning av självbokningssystemet och dess funktioner. En utvärderingsgrupp bestående av resebeställare och tjänstemän kommer att utvärdera systemet och dess funktioner. Följande punkter kommer att beaktas.

- användarvänlighet
- vilka produkter som går att boka via systemet
- presentation av information (t.ex. presenteras alla flygbolags resor i samma bild, presenteras biljettregler på ett tydligt sätt, hotellinformation, kan man se vilka som är kommunens ramavtalshotell?).

Varje punkt kommer att poängsättas enligt skalan 0-2 poäng.

0 poäng – Inget mervärde, acceptabelt

1 poäng – Ger ett mervärde, bra

2 poäng – Ger ett stort mervärde, utmärkt

Det antal poäng som leverantören erhåller kommer att divideras med den maximala poängen 6, då erhålls en procentsats. Denna procentsats multipliceras med reduceringsbeloppet på 800 000 kr och leverantörens reduceringsbelopp erhålls. T.ex. om en leverantör erhåller 3 poäng räknas reduceringsbeloppet ut på följande sätt. $3 \text{ p} / 6 \text{ p} = 50 \%$. $50\% \times 800\,000 = 400\,000$ kr, detta är leverantörens reduceringsbelopp. Avsnittets inbördes vikt är 100 %.

Nr	Leverantör	Poäng	Procent	Reduktion	Kommentar
1	AR Resebyråer	2	33,3 %	266 400 kr	Presentation av information och produkter som går att boka via systemet ger ett mervärde. Användarvänligheten ger dock inget mervärde pga att systemet har två rullister, vilket försvårar användandet.
2	Resecity i Härnösand AB	3	50,0 %	400 000 kr	Användarvänligheten och presentation av information ger ett mervärde. Detsamma gäller produkter som går att boka i systemet.
3	Big Travel Sweden AB	3	50,0 %	400 000 kr	Användarvänligheten och presentation av information ger ett mervärde. Detsamma gäller produkter som går att boka i systemet.
5	Företagsresor i Umeå AB	3	50 %	400 000 kr	Användarvänligheten och presentation av information ger ett mervärde. Detsamma gäller produkter som går att boka i systemet.
6	Via Travel Umeå AB	3	50 %	400 000 kr	Användarvänligheten och presentation av information ger ett mervärde. Detsamma gäller produkter som går att boka i systemet.
7	Resia AB	3	50 %	400 000 kr	Användarvänligheten och presentation av information ger ett mervärde. Detsamma gäller produkter som går att boka i systemet.

7.2 Uv 2.0 Referenser – Detta avsnitt har 1 egenskap som bedömts och poängsatts. Det totala reduktionsvärdet för detta avsnitt är 200 000 kr.

Uv 2.1 Referenser – Referenters bedömning av leverantören och dess utförandeförmåga. Leverantören ska ange två referenskunder. Uppgifterna ska innehålla uppdragets omfattning, namn på kontaktperson, adress, telefonnummer och e-mailadress. Kommunen kommer att kontakta dessa och be dem svara på ett antal frågor. Frågorna består av dessa områden:

- Tillgänglighet vid personlig service (svarstider via telefon, e-mail)
- Kännedom om kundens egna ram- och rabattavtal samt resepolicy

- Förmåga att föreslå kostnadsbesparande alternativ (t.ex. resa inom en närliggande tidsram till en lägre kostnad)
- Uppfyllelse av ställda krav och förväntningar

Referenterna kommer att få ge 0-2 poäng till de olika områdena. Skalan bedöms på följande sätt:

0 poäng – Inget mervärde, acceptabelt

1 poäng – Ger ett mervärde, bra

2 poäng – Ger ett stort mervärde, utmärkt

Det antal poäng som leverantören erhåller kommer att divideras med den maximala poängen, 16, då erhålls en procentsats. Denna procentsats multipliceras med reduceringsbeloppet på 200 000 kr och leverantörens reduceringsbelopp erhålls. T.ex. om en leverantör erhåller 12 poäng räknas reduceringsbeloppet ut på följande sätt. $12 \text{ p} / 16 \text{ p} = 75 \%$. $75 \% \times 200 \text{ 000 kr} = 150 \text{ 000 kr}$, detta är leverantörens reduceringsbelopp.

Avsnittets inbördes vikt är 100 %.

Nr	Leverantör	Poäng	Procent	Reduktion
1	AR Resebyråer	15	93,8 %	187 600 kr
2	Resecity i Härnösand AB	14	87,5 %	175 000 kr
3	Big Travel Sweden AB	10	62,5 %	125 000 kr
5	Företagsresor i Umeå AB	15	93,8 %	187 600 kr
6	Via Travel Umeå AB	16	100,0 %	200 000 kr
7	Resia AB	15	93,8 %	187 600 kr

PARTERNAS ANFÖRANDEN

I ansökan om överprövning anför **Bolaget** bl.a. följande:

Skallkrav, m.m: I uppdragsbeskrivningen står att leverantören ska ha en etablerad affärsresebyråverksamhet med inarbetade rutiner, erfaren perso-

nal och kapacitet att ta hand om kommunens upphandlade volymer. Detta skullkrav uppfyller inte Resia AB med anvisat kontor och personal som inte har någon erfarenhet från uppdrag av denna storlek eller en etablerad affärsresebyråverksamhet. Resia AB har det, men inte kontoret i Umeå, som huvudsakligen är en privatresebutik. Varken erfarenhet från liknande kontrakt eller personalens kompetens har utvärderats. Big Travel har tillåtit att komplettera sitt anbud i efterhand. Om en anbudsgivare inte har lämnat in ett korrekt anbud med rätt organisationsnummer så ska anbudsgivaren diskvalificeras från upphandlingen.

Självbokningssystem: Mot bakgrund av att utvärderingen av självbokningssystemet utgör så stor andel av den möjliga reduceringen är det angeläget att anbudsgivare erhåller möjlighet att förutse vad som kan komma att tillmätas betydelse och att ovidkommande hänsyn inte tas. – Genom utformningen av svarsbilaga Utvärdering saknas möjlighet för anbudsgivare att veta vilka krav som ställs av upphandlaren. Det går inte att utläsa vad som bedöms vara av betydelse och hur de olika kraven ställs mot varandra. Det går heller inte att utläsa om priset på de produkter som kan bokas via självbokningssystemet har någon självständig betydelse eller hur en sådan värdering ställs gentemot andra värderingar. Som utvärderingskriteriet är utformat lämnas det utrymme för betydande inslag av godtycke som närmast ger kommunen en fri prövningsrätt. Det är heller inte möjligt för en leverantör att förutse vad som ska tillmätas betydelse vid prövning av anbudet. Härigenom har principen om transparens och likabehandling inte iakttagits vilket medfört att Bolaget inte har kunnat lämna ett anbud med tillräcklig insikt om hur utvärderingen skulle ske. Bolaget har också på ett mer principiellt plan ansett att det rimmar illa med det som brukar kallas ”affärs-mässighet” att inte tillse att lätt mätbara faktorer av stor ekonomisk betydelse ingår i utvärderingskriterierna. Det har gjorts gällande att bedömningen av utvärderingskriteriet ”självbokningssystem” har präglats av godtycke. Som ett exempel kan följande anföras. Bolagets självbokningssystem grundar sig på exakt samma plattform som Företagsresor i Umeå

AB:s (Företagsresor), det är alltså fråga om att man nyttjar samma bokningssystem ur såväl systemsynpunkt som grafisk synpunkt. Det finns således inga väsentliga tekniska skillnader eller skillnader vad gäller vilka produkter som går att boka i systemet eller hur informationen presenteras. När det gäller frågan om "användarvänlighet" finns, mot bakgrund av att det är fråga om samma system, inga väsentliga skillnader. De skiljaktigheter som finns rör huvudsakligen frågan om utseende (logotyp och färger). Den grafiska presentationen i övrigt har ytterst få skillnader. Av utvärderingsprotokollet framgår att Företagsresor erhållit 3 poäng och en prisreduktion om 400 000 kr medan Bolaget erhållit 2 poäng och en prisreduktion om 266 400 kr. – Med hänsyn till att Bolaget använder samma bokningssystem som Företagsresor finns inga skillnader beträffande vilka produkter som går att boka. Användarvänlighet och presentation skiljer sig inte åt. Det är i och för sig riktigt att under vissa förutsättningar en "rullist" kan visas beroende på hur användaren handhar systemet. Om användaren har stängt av funktionen "pop-up" i sin webbläsare kommer en rullist att visas för s.k. "scrollning". Denna rullist återfinns inte om pop-upfunktionen är påslagen. Dessa skillnader är helt och hållet ett utslag av bristande kunskap hos referensgruppen och utgör ett ovidkommande hänsyn. Det kan också tilläggas att denna egenskap enkelt kan åtgärdas och den utgör ingen kärnegenskap i systemet, det är alltså ingen väsentlig egenskap. Även vid bortseende från rullisten så återstår det faktum att det är fråga om exakt samma bokningssystem utan några skillnader i vad som kan bokas eller några väsentliga skillnader i hur det presenteras. Förekomsten av en rullist förefaller ha fått oproportionerligt inflytande över utvärderingen. Det kan också noteras att samtliga övriga anbudsgivare erhållit exakt samma omdöme och samma prisreduktion, vilket talar för att det saknats sakliga kriterier vid bedömningen. Förekomsten av en rullist, som endast förekommer under vissa begränsade omständigheter hänförliga till användarens egna webbläsarinställningar, har medfört en skillnad på 16,7 %, motsvarande 133 600 i utebliven prisreduktion. Mot bakgrund av vad som ovan anförts talar förfa-

randet närmast för att utvärderingen i denna del präglats av godtycke och att utvärderingen inte varit ägnad att leda till ett rättvisande resultat eller att anbudsgivare hanterats på ett likvärdigt sätt. Det har i vart fall inte varit möjligt för Bolaget att bedöma vilka enskilda kriterier som bedömts som viktigast vid utvärderingen, d.v.s. inbördes rangordning, eller att utläsa vilka ”produkter” som värdesätts samt hur dessa värdesätts eller vilka kriterier som värderas vid användarvänlighet. Genom det ovanstående förfarandet har Bolaget inte behandlats på ett likvärdigt sätt som övriga anbudsgivare. Härigenom har principen om transparens och likabehandling inte iakttagits, vilket medfört att Bolaget inte har kunnat lämna ett anbud med tillräcklig insikt om hur utvärderingen skulle ske.

Referenser: I svarsbilaga Utvärdering ges ingen direkt ledning för vad som vägs in för att ett svar ska framstå som bäst eller näst bäst. Det framgår inte heller av utvärderingsprotokollet vilka omständigheter som referenserna redogjort för som haft betydelse för att styrka eller försvaga kommunens bedömning avseende de olika anbudsgivarna. Man har heller inte redovisat vilka frågor som ställts till referenserna. Det har heller inte tydliggjorts i svarsbilaga Utvärdering att efterfrågade referenser inte behöver omfatta det kontor eller den personal som huvudsakligen ska utföra arbetet gentemot kommunen. Bolaget har vid lämnande av referenser haft att utgå ifrån att dessa referenser även ska kunna uttala sig om det kontor och/eller personal som kommer att utföra arbetet. Valet av referenser har gjorts utifrån denna förutsättning. Dessa brister leder till att förfrågningsunderlaget lämnar utrymme för godtycklighet och att kommunen i detta avseende i praktiken har en fri prövningsrätt. Det är heller inte möjligt för en leverantör att förutse vad som ska tillmätas betydelse vid prövning av anbuden (jfr Kammarrättens i Göteborg dom i mål nr 6996-08). Härigenom har principen om transparens och likabehandling inte iakttagits.

Oklara villkor: Formuleringen i avtalsvillkoren ger i första hand intryck av att elektroniska fakturor utgör ett s.k. skallkrav som uppfylles inom viss tid. Det anges att kommunen ”har beslutat” att samtliga inkommande fak-

turor ska vara elektroniska. Kravet på elektroniska fakturor har inte angivits som ett särskilt utvärderingskriterium och därmed utgjort en del av den möjliga prisreduktionen. Möjligheten att implementera elektroniska fakturor har stor ekonomisk betydelse och medför betydande kostnadsbesparingar. Bolaget har ett utarbetat system för elektroniska fakturor som är utvärderat och testat med kommunens system. I dagsläget innebär det att Bolaget omedelbart kan implementera elektroniska fakturor. Bolaget har också ett antal avtal med leverantörer, t.ex. avseende flygbiljetter, varigenom man kan erbjuda biljetter till mycket konkurrenskraftiga priser. En utvärderingsmodell ska vara utformad så att den är ägnad att leda till att det ekonomiskt mest fördelaktiga anbudet antas. Med hänsyn till att kommunen inte angivit elektroniska fakturor och hur snabbt dessa kan implementeras som ett särskilt utvärderingskriterium och heller inte tagit hänsyn till bl.a. biljettpriser i självbokningssystemet anser Bolaget att den av kommunen tillämpade utvärderingsmodellen inte varit ägnad att leda till att det ekonomiskt mest fördelaktiga anbudet antas. Vidare menar Bolaget att även detta visar på det inslag av godtycklighet som präglat upphandlingen. Även på denna punkt finner Bolaget att det är ett principiellt tvivelaktigt agerande att inte beakta detta som ett tydligt utvärderingskriterium, med tanke på vilken ekonomisk betydelse det har för kommunen. – Bolaget gör gällande att den nu ifrågavarande upphandlingen inte har genomförts med iakttagande av gällande principer för offentlig upphandling. Principerna om likabehandling, transparens, icke-diskriminering och proportionalitet har inte iakttagits. Dessa brister har medfört att Bolaget har lidit eller kan komma att lida skada och mot bakgrund av bristerna kan rättelse inte ske varför upphandlingen bör göras om.

Kommunen anför bl.a. följande. *Självbokningssystem*: Eftersom kommunen beslutat att kommunens personal i större utsträckning än tidigare ska boka sina resor själva via sina datorer lades stor vikt på självbokningssystemet i utvärderingen. För att självbokningen ska bli effektiv och att så

många som möjligt kan boka är det viktigt att systemet är funktionellt och användarvänligt. Bolaget hänvisar till att det inte finns någon rangordning mellan de tre punkterna Användarvänlighet, Vilka produkter som går att boka via systemet samt Presentation av information. Beträffande punkten Presentation av information anger bolaget att det finns underkriterier som inte är rangordnade. Dessa "underkriterier" är inga underkriterier, utan är exempel på vilken information kommunen avser, vilket också framgår av att det direkt efter punkten sker en uppräkningslista av vilken typ av information som avses och uppräkningslistan inleds med "t.ex.". Hur poängbedömning genomfördes framgick också enligt förfrågningsunderlagets Svarsbilaga Utvärdering. Där framgår att utvärderingen av självbokningssystemet utförs med hjälp av en jury bestående av resebeställare och tjänstemän anställda på kommunen. Dessa gjorde vid utvärderingen individuella bokningar i systemen och redovisade resultatet enligt sina egna upplevelser av självbokningssystemet. Vid denna utvärdering fick Bolaget sämre betyg än bl.a. Företagsresor på grund av att Bolagets system har två rullister. Bolaget anser att juryns utlåtande beror på bristande kunskap eftersom den inte vetat om att pop-upfunktionen ska vara på när man använder deras system. Juryns uppdrag var att bedöma funktionalitet, hur uppgifter presenteras, vilka inställningar som syns på skärmen, etc. I detta ligger också hur användarvänligt systemet är för både erfarna resebeställare och andra tjänstemän som normalt inte bokar resor så ofta. Ingen av personerna i juryn är så tekniskt kunniga att de i ett normalt bokningssystem de aldrig använt tidigare klarar av att göra dylika inställningar för att påverka funktionaliteten i systemet. De kan heller inte avgöra om det är enkelt att åtgärda en egenskap. Juryns tekniska kompetens motsvarar dessutom de flesta i kommunen som kommer att använda sig av självbokningssystemet. Tilläggas kan också att juryn inte varit bekant med något av anbudsgivarnas självbokningssystem tidigare, vilket var en förutsättning för att de skulle få delta vid utvärderingen. Det har varit upp till anbudsgivarna att beskriva hur deras självbokningssystem ska användas. Bolaget har alltså haft möjlighet

att informera om att vissa inställningar eventuellt behöver göras. Detta gjorde Bolaget inte. Bolaget anser också att rullisten har getts oproportionerligt stort inflytande i utvärderingen. Juryn gjorde i alla fall bedömningen att rullisten försvårade användandet, vilket medförde att Bolaget fick en poäng mindre än Företagsresor avseende användarvänlighet. – Bolaget påstår också att det inte går att utläsa om kommunen lagt någon vikt vid resebyråernas egna priser på produkter som går att boka i systemet. Detta är förvisso riktigt. Det har aldrig varit kommunens ambition att ta med denna aspekt i upphandlingen. Skälet till detta är bl.a. att kommunen har egna separata avtal med flyg, tåg, hotell, m.m. Det framgår också med all tydlighet i förfrågningsunderlagets Prisbilaga 08087 att det är priser avseende arvode för bokning av resor med tillhörande tjänster som efterfrågas. *Referenser:* De referenspoäng som redovisas i Utvärderingsprotokollet är de poäng respektive anbudsgivare fick av sina egna angivna referenser. Det har absolut inte funnits något utrymme för godtycklighet från kommunens sida eller att det har varit föremål för fri prövningsrätt som Bolaget påstår. Det har alltså klart framgått vilka frågeställningar som referenterna skulle svara på och referenternas svar har sammanställts utan någon manipulation eller förvanskning. Bolaget anser också att referenser borde tas från kunder till det kontor/personal som kommer att utföra uppdraget. Kommunen anser dock att detta kan strida mot principen om likabehandling. Om kommunen ställt detta krav skulle t.ex. resebyråer med lång erfarenhet, men med nyöppnade kontor, inte kunna lämna anbud. I förfrågningsunderlaget finns det inte specificerat att referenskunder måste vara kunder hos det kontor som skulle bli kommunens resebyråkontor. Anbudsgivarna var således berättigade att lämna referenser från andra kontor än de som skulle bli kommunens resebyråkontor.

Oklara villkor: Kommunen har som mål att alla fakturor som utställs till kommunen ska vara elektroniska. Kommunen har däremot inte bestämt inom vilken tidsrymd detta ska vara genomfört. Det finns bl.a. både tekniska och praktiska problem för att nå det målet. När förutsättningar finns för

att få frekventa leverantörer att leverera elektroniska fakturor så är det en fördel om de leverantörer som kommunen har avtal med är förberedda. Bolaget anser att kravet på elektroniska fakturor och hur snabbt dessa kan implementeras skulle ha angivits som ett särskilt utvärderingskriterium och utgjort en del av den möjliga prisreduktionen. Eftersom kommunen i avtalet har angett att anbudsgivarna ska kunna leverera elektroniska fakturor till kommunen inom sex månader från det att klartecken från kommunen getts ansågs det inte nödvändigt att också ha detta som ett utvärderingskriterium. Bolaget anser att de borde ha fått prisreducering eftersom de kunnat leverera elektroniska fakturor direkt från avtalsstart. Om kommunen använt ett dylikt utvärderingskriterium så skulle det sannolikt ha brutit mot likabehandlingsprincipen eftersom den då gett tidigare leverantörer till kommunen en fördel. Kommunen valde att sätta kraven, både vad avser leverantörens lämplighet och kravet på själva utförandet, på en lämplig nivå. De avtalsvillkor som angavs i denna upphandling är också satta på en nivå som är den bästa för kommunens del. Enligt 12 kap. 1 § LOU ska den upphandlande myndigheten välja vilka utvärderingskriterier den vill ta hänsyn till i en upphandling. Det innebär att det i denna upphandling är kommunen själv som avgör vilka utvärderingskriterier som ingår. Eftersom kommunen avser att implementera självbokningssystem i sin organisation bedömdes detta som det klart viktigaste utvärderingskriteriet och det andra, mindre viktiga kriteriet, var referenser.

Krav på etablerad affärsresebyråverksamhet: Kommunen har gjort bedömningen att Resia AB har en organisation som väl motsvarar de krav som är ställda i förfrågningsunderlaget. Kommunen har aldrig ställt några krav på att vissa utpekade lokalkontor ska uppfylla dessa krav. Kommunen har heller inte ställt krav på att antagen leverantör vid anbudstillfället ska ha ett lokalkontor som uppfyller dessa krav. Om kommunen gjort det så har kommunen sannolikt både brutit mot likabehandlingsprincipen och proportionalitetsprincipen. Det har varit upp till anbudsgivarna att beskriva hur de ska tillgodose de krav som kommunen ställt i förfrågningsunderla-

get, vilket Resia AB väl har beskrivit i sitt anbud och som kommunen accepterat.

Komplettering av anbud i efterhand: Bolaget anser att kommunen på ett otillåtet sätt godtagit att anbudsgivare nr 6, Big Travel, fått komplettera sitt anbud med att rätta till ett felaktigt organisationsnummer. Detta var en uppenbar felskrivning som kommunen korrekt tillåtit rättelse av. Tilläggas kan att Big Travel blev rangordnad som nr 4 i sammanställningen.

DOMSKÄL

Skallkrav

I förfrågningsunderlagets Uppdragsspecifikation anges bl.a. att ”Leverantören ska ha en etablerad affärsresebyråverksamhet med inarbetade rutiner, erfaren personal och med kapacitet att ta hand om Umeå kommuns upphandlade volymer”. Bolaget anför att Resia AB:s lokalkontor respektive det aktuella kontorets personal inte har någon erfarenhet avseende uppdrag av denna storlek samt att man inte heller har en etablerad affärsresebyråverksamhet varför skallkravet inte är uppfyllt. Bolaget medger dock att Resia AB som helhet uppfyller kravet, men inte kontoret i Umeå vilket huvudsakligen är en privatresebutik. – En upphandling ska ske med utnyttjande av de konkurrensmöjligheter som finns och enligt länsrättens mening kan ett företag inte uteslutas endast av den anledning som bolaget anför. Om företaget ifråga ändå förfogar över relevant erfarenhet måste detta beaktas. Referenser visar anbudsgivarens tidigare erfarenhet och kan vara ett sätt att bedöma om anbudsgivaren har kompetens och kapacitet för aktuell typ av uppdrag. Kravet får dock inte vara utformat eller tillämpas på ett sådant sätt att vissa företag överhuvudtaget inte kan komma i fråga för att antas som leverantörer. På grund av det anförda finner länsrätten att det saknats anledning att utesluta det vinnande anbudet från att delta i anbudsutvärderingen på den av Bolaget angivna grunden.

Utvärdering av självbokningssystem

Bolaget anför att det har skett en felaktig bedömning vid utvärderingen av självbokningssystemet då Företagsresor erhållit fler poäng än bolaget, och därmed en större prisreducering, trots att de båda företagens system har identiskt lika plattform. – Länsrätten konstaterar att en upphandlande enhet har ett relativt betydande bedömningsutrymme vid värdering av kriterier samt att det ankommer på sökanden att visa att poängsättningen är felaktig. Vad som anförts av Bolaget visar enligt länsrättens mening inte att poängsättningen av självbokningssystemet, som motiverats i kommunens yttrande till länsrätten, skulle vara felaktig.

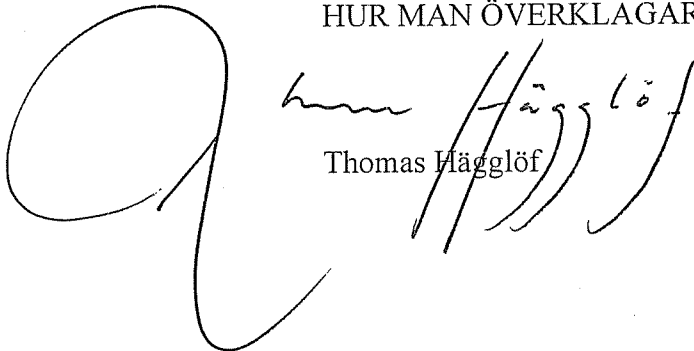
Förfrågningsunderlaget

Bolaget anför att det förelegat brister i förfrågningsunderlaget på så sätt att utvärderingsmetoden för prisreducering gällande självbokningssystem och referenser inte är så tydligt angiven att leverantören kan bedöma vad som kommer att poängsättas och ge prisreducering. Bolaget anser vidare att det inte heller anges på ett tydligt sätt i förfrågningsunderlaget att efterfrågade referenser inte behöver omfatta det kontor eller den personal som huvudsakligen ska utföra arbetet gentemot kommunen. Vidare redovisas enligt Bolaget inte heller i förfrågningsunderlaget vilka frågor som ställts till referenterna. – Även om en precisering av vad som ska utvärderas kunde ha varit önskvärd, är det enligt länsrättens mening i förevarande fall inte fråga om sådana omfattande brister som medför att anbudsgivarna saknat möjlighet att kunna förutse vad som ska komma att bedömas vid utvärderingen och därmed kunna lägga ett konkurrenskraftigt anbud. Kraven på förutsebarhet och transparens har därför inte åsidosatts. – Vidare menar Bolaget att förfrågningsunderlaget innehållit brister då tjänsten elektronisk fakturahantering samt anbudsgivarnas egna avtal med flygbolag, etc., inte ingått

som utvärderingskriterier. Länsrätten konstaterar att det är den upphandlande myndigheten som, inom godtagbara ramar, själv bestämmer innehållet i en upphandling. Till detta hör av naturliga skäl föremålet för upphandlingen, vad upphandlingen ska innehålla och vad som ska utvärderas. Mot denna bakgrund finner länsrätten inte att kommunens val av utvärderingskriterier skulle ge ett icke rättvisande resultat eller på något sätt vara oproportionerligt.

På grund av det anförda finner länsrätten sammanfattningsvis att utredningen inte ger stöd för att Kommunen vid upphandlingen brutit mot bestämmelserna i 1 kap. 9 § LOU eller någon annan bestämmelse i LOU. Bolagets ansökan ska därför avslås.

HUR MAN ÖVERKLAGAR, se bilaga (Dv 3109/1c)

Thomas Hägglöf